

Serebral Palsili Çocuklar İçin Ayrıntılı Aile Gözlem Formu

Bu form, serebral palsili çocuklarda iletişim, dil, konuşma, alternatif ve destekleyici iletişim sistemleri (ADİS), motor erişim, oyun-sosyal etkileşim ve beslenme-yutma alanlarına ilişkin aile gözlemlerini değerlendirme öncesinde düzenlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Kullanım notu

Bu form, ailelerin gözlemlerini değerlendirme öncesinde düzenlemelerine yardımcı olmak amacıyla hazırlanmıştır. Test, tanı aracı, gelişim puanlama ölçeği veya tek başına terapi planı oluşturma aracı değildir. Formu cihazınıza indirerek doğrudan veya çıktı alarak kendi kullanımınız için doldurabilirsiniz; belge web sitesi üzerinden bilgi göndermez.

1 Genel Bilgiler

Yaş aralığı

☐ 0-12 ay	☐ 13-24 ay	☐ 25-36 ay	☐ 37-48 ay
☐ 49-60 ay	☐ 61-72 ay	☐ 73 ay ve üzeri	

Eşlik eden durumlar

- ☐ Görme ile ilgili güçlük
- ☐ İşitme ile ilgili güçlük
- ☐ Epilepsi / nöbet öyküsü
- ☐ Beslenme-yutma güçlüğü
- ☐ Solunumla ilgili güçlük
- ☐ Uyku güçlüğü
- ☐ Dikkat / davranış güçlükleri
- ☐ Duyusal hassasiyetler
- ☐ Diğer:

Hâlen aldığı destekler

- ☐ Dil ve konuşma terapisi
- ☐ Fizyoterapi
- ☐ Ergoterapi
- ☐ Özel eğitim
- ☐ Psikolojik / psikiyatrik destek
- ☐ Beslenme / diyetisyen desteği
- ☐ Diğer:

2 Mevcut İletişim Yolları

☐ Bakış	☐ Göz teması
☐ Baş hareketi	☐ Mimik / yüz ifadesi
☐ Ses çıkarma	☐ Ağlama / huzursuzlanma
☐ Gülme	☐ Bedenini yönlendirme
☐ El / kol hareketi	☐ Jest / işaret
☐ Nesneye bakma veya yönelme	☐ Nesneyi uzatma / gösterme
☐ Sözcük	☐ Kısa cümle
☐ Fotoğraf / sembol	☐ İletişim kitabı
☐ Partner destekli tarama	☐ Gözle seçim sistemi
☐ Elektronik iletişim sistemi	☐ Diğer:

En sık kullandığı iletişim yolu hangisi?

En güvenilir iletişim yolu hangisi?

2

Mevcut İletişim Yolları (devam)

Aile içinde çocuğun mesajları genellikle nasıl anlaşılıyor?

- ☐ Kolayca anlaşılıyor
- ☐ Bazen tahmin etmek gerekiyor
- ☐ Çoğunlukla aile tahmin ederek anlıyor
- ☐ Anlamak çok zor olabiliyor
- ☐ Duruma göre değişiyor

Aile dışındaki kişiler çocuğun mesajlarını ne kadar anlayabiliyor?

- ☐ Genellikle anlayabiliyor
- ☐ Bazen anlayabiliyor
- ☐ Çoğunlukla aile açıklamak zorunda kalıyor
- ☐ Çoğunlukla anlayamıyor
- ☐ Emin değilim

Çocuğunuzun iletişimi hangi durumlarda daha belirgin oluyor?

- | | |
|--|--|
| ☐ Sevdiği etkinliklerde | ☐ Oyun sırasında |
| ☐ Yemek zamanında | ☐ Bakım rutinlerinde |
| ☐ Dışarı çıkarken | ☐ İsteddiği bir şeye ulaşamadığında |
| ☐ Tanıdık kişilerle | ☐ Sessiz / sakin ortamda |
| ☐ Diğer: | |

3

Söylenenleri Anlama

Gözlem	Gözleniyor	Bazen	Gözlenmiyor	Emin değilim
İsmi söylendiğinde tepki verir	☐	☐	☐	☐
Tanıdık kişileri ayırt eder	☐	☐	☐	☐
Günlük rutinleri anlar	☐	☐	☐	☐
Basit yönergeleri takip eder	☐	☐	☐	☐
İki aşamalı yönergeleri takip eder	☐	☐	☐	☐
Seçenek sunulduğunda ne sorulduğunu anlar	☐	☐	☐	☐
Nesne, kişi veya yer adlarını anlar	☐	☐	☐	☐
Günlük ifadeleri anlar	☐	☐	☐	☐
Görsel destekten yararlanır	☐	☐	☐	☐
Jest / işaretle desteklenince daha iyi anlar	☐	☐	☐	☐
Uzun cümlelerde zorlanır	☐	☐	☐	☐
Kalabalık veya gürültülü ortamda anlaması zorlaşır	☐	☐	☐	☐
Yorgunken anlaması değişir	☐	☐	☐	☐

Çocuğunuzun en iyi anladığını düşündüğünüz durumlar nelerdir?

Anlamasının zorlaştığı durumlar nelerdir?

4

İfade Etme Amaçları

İletişim amacı	Gözleniyor	Bazen	Gözlenmiyor	Nasıl ifade ediyor?
İsteme	☐	☐	☐	
Reddetme	☐	☐	☐	
Seçim yapma	☐	☐	☐	
Yardım isteme	☐	☐	☐	
Dikkat çekme	☐	☐	☐	
Devam etmesini isteme	☐	☐	☐	
Bitirme / mola isteme	☐	☐	☐	
Bir şeyi gösterme	☐	☐	☐	
Etkileşim başlatma	☐	☐	☐	
Yorum yapma	☐	☐	☐	
Soru sorma	☐	☐	☐	
Duygu belirtme	☐	☐	☐	
Rahatsızlık belirtme	☐	☐	☐	

Çocuğunuz kendini anlatamadığında genellikle ne olur?

☐ Aile tahmin etmeye çalışır	☐ Ağlar / huzursuzlanır
☐ Ses çıkarır	☐ Bedeniyle tepki verir
☐ Ortamdan uzaklaşır	☐ İletişimden vazgeçer
☐ Kendini anlatmak için başka yol dener	☐ Diğer:

Ailenin en çok tahmin etmek zorunda kaldığı durumlar nelerdir?

5 Motor Erişim ve Yanıt Yolu

Çocuğun kullanabildiği yanıt yolları

☐ Bakış	☐ Baş hareketi
☐ Ses	☐ Mimik
☐ El / kol hareketi	☐ Beden yönelimi
☐ Nesneye yönelme	☐ Fotoğraf / sembol seçme
☐ Sözcük	☐ Diğer:
☐ Evet / hayır yanıtları tutarlı	☐ Evet / hayır yanıtları bazen tutarlı
☐ Evet / hayır yanıtları henüz net değil	☐ Evet / hayır yanıtı yok

Evet yanıtını nasıl gösteriyor?

Hayır yanıtını nasıl gösteriyor?

Seçim yaparken en iyi hangi yöntem işe yarıyor?

☐ İki nesne arasından seçim	☐ İki fotoğraf / sembol arasından seçim
☐ Bakışla seçim	☐ Baş hareketiyle seçim
☐ El ile işaret etme / dokunma	☐ Sözel seçim
☐ Partnerin seçenekleri sırayla sunması	☐ Diğer:

Gözlem	Etkiliyor	Bazen	Etkilemiyor	Emin değilim
Oturma pozisyonu	☐	☐	☐	☐
Baş kontrolü	☐	☐	☐	☐
Gövde kontrolü	☐	☐	☐	☐
El kullanımı	☐	☐	☐	☐
Tonus değişiklikleri	☐	☐	☐	☐
İstemsiz hareketler	☐	☐	☐	☐
Yorgunluk	☐	☐	☐	☐
Görme ile ilgili güçlük	☐	☐	☐	☐
Dikkat süresi	☐	☐	☐	☐
Yanıt için yeterli süre verilmemesi	☐	☐	☐	☐
Kalabalık / gürültülü ortam	☐	☐	☐	☐

6

Çocuğun En İyi İletişim Kurduğu Koşullar

İletişimi kolaylaştıran zaman ve ortamlar

- ☐ Sabah
☐ Öğle
☐ Akşam
☐ Dinlenmişken
☐ Sevdiği etkinliklerde
☐ Yemekten önce
☐ Yemekten sonra
☐ Değişken
☐ Evde
☐ Terapide
☐ Okulda / kreşte
☐ Sessiz ortamda
☐ Tanıdık kişilerle
☐ Sevdiği oyuncak / etkinlik varken
☐ Diğer:

İletişimi zorlaştırabilen koşullar

- ☐ Yorgunluk
☐ Ağrı / rahatsızlık
☐ Açlık
☐ Kalabalık ortam
☐ Gürültü
☐ Uygun pozisyonun sağlanmaması
☐ Hızlı soru sorulması
☐ Yanıt için yeterli süre verilmemesi
☐ Tanımadığı kişiler
☐ Görsel uyaran fazlalığı
☐ Diğer:

Ailenin fark ettiği önemli ipuçları:

7

Konuşma ve Ses

- ☐ Ses çıkarıyor
☐ Tek sözcük kullanıyor
☐ Cümle kuruyor
☐ Konuşma yerine farklı iletişim yollarını kullanıyor

- ☐ Hece kullanıyor
☐ Kısa ifadeler kullanıyor
☐ Konuşması yok / çok sınırlı

Konuşmasının aile tarafından anlaşılması

- ☐ Aile genellikle anlıyor
☐ Aile bazen anlıyor
☐ Aile sınırlı anlıyor
☐ Aile çok zor anlıyor
☐ Konuşma kullanmıyor

Konuşmasının aile dışındaki kişilerce anlaşılması

- ☐ Aile dışındaki kişiler genellikle anlıyor
☐ Aile dışındaki kişiler bazen anlıyor
☐ Aile dışındaki kişiler sınırlı anlıyor
☐ Aile dışındaki kişiler çok zor anlıyor
☐ Konuşma kullanmıyor

Gözlem	Gözleniyor	Bazen	Gözlenmiyor	Emin değilim
Sesi kısık / zayıf çıkıyor	☐	☐	☐	☐
Sesi çok gür / kontrolsüz çıkıyor	☐	☐	☐	☐
Nefesi konuşmaya yetmiyor	☐	☐	☐	☐
Birkaç sözcükten sonra yoruluyor	☐	☐	☐	☐
Sözcükler net çıkmıyor	☐	☐	☐	☐
Konuşma hızı çok yavaş	☐	☐	☐	☐
Konuşma hızı çok hızlı	☐	☐	☐	☐
Gün içinde anlaşılabilirliği değişiyor	☐	☐	☐	☐
Heyecanlanınca konuşması zorlaşıyor	☐	☐	☐	☐
Yorulunca konuşması zorlaşıyor	☐	☐	☐	☐

Ailenin konuşma ve sesle ilgili en temel kaygısı:

8

ADİS / Alternatif ve Destekleyici İletişim

☐ Daha önce kullanmadı	☐ Daha önce denendi	☐ Aktif kullanıyor	☐ Emin değilim
☐ Fotoğraf	☐ Sembol		
☐ Nesneyle seçim	☐ İletişim kitabı		
☐ Partner destekli tarama	☐ Gözle seçim sistemi		
☐ Tablet / elektronik iletişim sistemi	☐ Diğer:		
☐ Sembol/fotoğraf/nesne arasında seçim yapabiliyor	☐ Bazen seçim yapabiliyor		
☐ Henüz net değil	☐ Seçim yapamıyor		

ADİS hangi ortamlarda kullanılıyor?

☐ Ev	☐ Okul / kreş
☐ Terapi	☐ Yemek zamanı
☐ Oyun	☐ Günlük rutinler
☐ Kullanılmıyor	
☐ ADİS ihtiyacı olduğunu düşünüyorum	☐ ADİS ihtiyacı olmadığını düşünüyorum
☐ Emin değilim	☐ Bu konuda bilgi almak istiyorum

Sistemin kullanımını zorlaştırabilecek durumlar

☐ Uygun pozisyon bulunamaması	☐ Görsel materyali takip etmekte zorlanma
☐ El kullanımı güçlüğü	☐ Baş kontrolü güçlüğü
☐ Yorgunluk	☐ Sistemin çevredeki kişiler tarafından kullanılmaması
☐ Günlük yaşamda hazır olmaması	☐ Uygun sistemin seçilememesi
☐ Diğer:	

Ailenin ADİS ile ilgili en temel sorusu veya kaygısı:

9 Oyun ve Sosyal Etkileşim

Gözlem	Gözleniyor	Bazen	Gözlenmiyor	Emin değilim
Oyuncağa / kişiye ilgisini yöneltir	☐	☐	☐	☐
Ortak dikkat kurar	☐	☐	☐	☐
Oyuna katılır	☐	☐	☐	☐
Oyunu başlatır	☐	☐	☐	☐
Oyunda sıra alır	☐	☐	☐	☐
Bekleyebilir	☐	☐	☐	☐
Yetişkinle etkileşime girer	☐	☐	☐	☐
Akranla etkileşime girer	☐	☐	☐	☐
Taklit eder	☐	☐	☐	☐
Oyun sırasında iletişim başlatır	☐	☐	☐	☐
Motor güçlükler oyuna katılımını sınırlar	☐	☐	☐	☐
Oyun sırasında çabuk yorulur	☐	☐	☐	☐

En çok sevdiği oyunlar / etkinlikler:

Oyuna katılımını kolaylaştıran destekler:

10 Beslenme ve Yutma

Oral-Motor ve Lokma Yönetimi

Gözlem	Gözleniyor	Bazen	Gözlenmiyor	Emin değilim
Besini ağız içine almakta zorlanır	☐	☐	☐	☐
Dudak kapanışı zayıftır	☐	☐	☐	☐
Çene kontrolü zordur	☐	☐	☐	☐
Dil hareketleri sınırlıdır	☐	☐	☐	☐
Çiğneme gücüğü vardır	☐	☐	☐	☐
Lokmayı ağızda biriktirir	☐	☐	☐	☐
Besini ağız içinde yönetmekte zorlanır	☐	☐	☐	☐

Kıvam, Öğün Süresi ve Yorgunluk

Gözlem	Gözleniyor	Bazen	Gözlenmiyor	Emin değilim
Sıvı kıvamlarında zorlanır	☐	☐	☐	☐
Katı kıvamlarında zorlanır	☐	☐	☐	☐
Pütürlü kıvamları tolere etmekte zorlanır	☐	☐	☐	☐
Öğünler çok uzun sürer	☐	☐	☐	☐
Öğün sırasında çabuk yorulur	☐	☐	☐	☐
Yeterli besin / sıvı alımıyla ilgili kaygı vardır	☐	☐	☐	☐
Kilo alımıyla ilgili kaygı vardır	☐	☐	☐	☐

10 Beslenme ve Yutma (devam)

Yutma Güvenliği

Gözlem	Gözleniyor	Bazen	Gözlenmiyor	Emin değilim
Öğün sırasında öksürür	☐	☐	☐	☐
Tıkanma olur	☐	☐	☐	☐
Islak / gürültülü ses duyulur	☐	☐	☐	☐
Solunumda zorlanma olur	☐	☐	☐	☐
Sık akciğer enfeksiyonu öyküsü vardır	☐	☐	☐	☐
Aspirasyon riskiyle ilgili kaygı vardır	☐	☐	☐	☐

En rahat beslendiği kıvamlar:

En çok zorlandığı kıvamlar:

Yemek sırasında en iyi olduğu pozisyon:

Ailenin beslenme-yutma ile ilgili en önemli kaygısı:

11 Ailenin Öncelikleri

- | | |
|---|--|
| ☐ Söylenenleri anlama | ☐ Kendini ifade etme |
| ☐ Konuşmanın anlaşılabilirliği | ☐ Ses / nefes / konuşma koordinasyonu |
| ☐ ADİS / destekleyici iletişim | ☐ Motor erişim / yanıt yolu |
| ☐ Oyun ve sosyal etkileşim | ☐ Beslenme-yutma |
| ☐ Aileye günlük yaşamda yol gösterilmesi | ☐ Diğer: |

Çocuğunuzun iletişiminde sizi en çok zorlayan üç durum nedir?

- 1.
- 2.
- 3.

Çocuğunuzun en güçlü iletişim yolu sizce nedir?

İlk değişmesini veya desteklenmesini istediğiniz alan nedir?